

Efektywność energetyczna budynków

Bruksela, 17 lutego 2020

Budynki zajmują poczesne miejsce w naszym codziennym życiu. Spędzamy w nich znaczną część dnia, czy to w domu, w pracy, czy w czasie wolnym.

Choć budynki występują pod wieloma postaciami – jako domy, miejsca pracy, szkoły, szpitale, biblioteki i inne budynki użyteczności publicznej – łączy je jedna wspólna cecha: pochłaniają one najwięcej energii w UE. Należą również do największych emitentów dwutlenku węgla.

Budynki w UE generują łącznie 40 proc. zużycia energii i odpowiadają za 36 proc. emisji gazów cieplarnianych. Na powyższe wartości wpływają w znacznej mierze budowa, użytkowanie, renowacja i rozbiórka budynków.

Poprawa efektywności energetycznej budynków odgrywa zatem kluczowe znaczenie w osiągnięciu ambitnego celu neutralności emisyjnej do 2050 r. zgodnie ze strategią [Europejskiego Zielonego Ładu](#).

Renowacja unijnych zasobów budowlanych dzięki odpowiedniej polityce i właściwym przepisom

Obecnie około 75 proc. budynków w UE jest nieefektywnych energetycznie. Oznacza to, że marnujemy znaczną część zużywanej energii elektrycznej. Można ograniczyć straty energii poprzez renowację istniejących budynków oraz korzystanie z inteligentnych rozwiązań i energooszczędnych materiałów przy budowie nowych budynków.

Renowacja istniejących budynków umożliwiłaby zmniejszenie całkowitego zużycia energii w UE o 5–6 proc. i obniżenie emisji dwutlenku węgla o około 5 proc. Jednak średnio co roku renowacji poddaje się mniej niż 1 proc. krajowych zasobów budowlanych (dane z państw członkowskich wahają się od 0,4 do 1,2 proc.). Aby zrealizować unijne cele klimatyczne i energetyczne, należy co najmniej podwoić obecny poziom renowacji budynków.

W ostatnim czasie UE wprowadziła nowe ambitne strategie polityczne, które mają przekonać państwa członkowskie do działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej budynków. Nowe przepisy uwzględniają fakt, że główną przeszkodę w przeprowadzaniu renowacji budynków stanowią koszty. W związku z tym ułatwiają one dostęp do finansowania służącego poprawie zasobów budowlanych.

W ramach pakietu [„Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”](#) w 2018 r. zmieniono dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, aby lepiej odzwierciedlały cel UE, jakim jest przejście na czystą energię.

Najważniejsze elementy wymienionych powyżej dyrektyw obejmują:

- wzmocnione długoterminowe strategie renowacji w państwach UE
- budynki o niemal zerowym zużyciu energii
- świadectwa charakterystyki energetycznej
- kwestie dotyczące zdrowia i dobrostanu (zanieczyszczenie powietrza), elektromobilności (stacje ładowania samochodów elektrycznych) oraz inteligentnych technologii (inteligentne liczniki, urządzenia do samoczynnej regulacji) w nowych budynkach.

Państwa UE mają czas do 10 marca 2020 r. na dostosowanie przepisów krajowych do nowych i zmienionych zapisów dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.

Ponadto każde państwo członkowskie UE ma obowiązek przedstawić swoją strategię na rzecz zmniejszenia zużycia energii generowanego przez budynki na lata 2021–2030 w ramach zintegrowanych [krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu](#). Łączny wpływ wysiłków podejmowanych na szczeblu krajowym ma przyczynić się do realizacji ogólnego celu, jakim jest osiągnięcie do 2030 r. wartości docelowej dla UE wynoszącej 32,5 proc. w zakresie efektywności energetycznej.

Innowacje i inwestycje na rzecz inteligentnych budynków

UE inwestuje w dotacje i pożyczki, które pomagają w promowaniu technologii i najlepszych praktyk w sektorze budowlanym, w ramach projektów badawczych i innowacyjnych programu „Horyzont 2020”. Urządzenia takie jak inteligentne liczniki, materiały o lepszej wydajności i narzędzia cyfrowe przyczyniają się do zwiększenia efektywności energetycznej i umożliwiają konsumentom ograniczanie zużycia energii i oszczędzanie pieniędzy.

UE wspiera i finansuje projekty dotyczące efektywności energetycznej również za pośrednictwem Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), który udziela pożyczek na projekty przyczyniające się do osiągnięcia unijnych celów w zakresie energii i klimatu. Aby zachęcić do renowacji budynków, Komisja Europejska ogłosiła zamiar wywołania w ramach Europejskiego Zielonego Ładu nowej „fali renowacji”. Celem „fali renowacji” jest zwiększenie wskaźnika renowacji istniejących budynków oraz zrzeszenie różnych podmiotów w sektorze, aby tworzyć możliwości finansowania, wspierać inwestycje w budynki i łączyć działania na rzecz renowacji.

Korzyści dla środowiska i Europejczyków

Przepisy UE dotyczące efektywności energetycznej budynków przynoszą wymierne korzyści. Od czasu wprowadzenia pierwszych środków w ramach krajowych przepisów budowlanych zużycie energii w nowych budynkach spadło o połowę w stosunku do standardowych budynków z lat osiemdziesiątych.

Jednak niższe zużycie energii elektrycznej to nie tylko korzyści środowiskowe, mieszkańcy w całej UE skorzystają także na poprawie efektywności energetycznej własnych domów, miejsc pracy, szkół i innych budynków. Budynki energooszczędne oznaczają niższe rachunki za prąd i zmniejszone zapotrzebowanie na energię elektryczną. W niektórych przypadkach będą również czerpać korzyści ze zwiększonego udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Zmiany te dodatkowo przyczynią się do poprawy jakości powietrza i lepszego stanu zdrowia mieszkańców UE. Nowe przepisy dotyczące renowacji budynków będą stanowić uzupełnienie dla działań renowacyjnych ukierunkowanych na mieszkalnictwo socjalne oraz nowych przepisów stosowanych przez państwa UE w zakresie mierzenia i monitorowania danych dotyczących gospodarstw domowych, które mają trudności w opłaceniu rachunków za energię elektryczną. Wszystko to ma na celu zwalczanie [ubóstwa energetycznego](#) w UE i dopilnowanie, by w trakcie przechodzenia na czystą energię nie pozostawiać nikogo w tyle.

Przykłady inicjatyw i projektów w sektorze budowlanym

[Obserwatorium zasobów budowlanych UE](#) jest narzędziem umożliwiającym dokumentację właściwości i efektywności energetycznej budynków w UE.

Uruchomione w 2016 r. obserwatorium monitoruje i ocenia poprawę efektywności energetycznej budynków. Przeanalizowane wyniki są dostępne w bazie danych, na wykresach i w zestawieniach informacji. Obserwatorium dokumentuje wiele różnych aspektów efektywności, na przykład:

- poziomy efektywności energetycznej w budynkach w poszczególnych państwach UE oraz w całej UE
- różne systemy certyfikacji i sposoby ich zastosowania
- dostępne inwestycje w renowację budynków
- poziomy ubóstwa energetycznego w UE.

[BUILD-UP](#) jest europejskim portalem na rzecz efektywności energetycznej budynków, zarządzanym przez Agencję Wykonawczą ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw (EASME). Specjalne szkolenia, webinaria, publikacje i zestawienia informacji dla

poszczególnych krajów to narzędzia, z jakich korzysta BUILD-UP, aby przekazywać informacje zainteresowanym podmiotom z sektora budowlanego i wyposażać ich w umiejętności i wiedzę konieczne do przeprowadzania projektów budowlanych i renowacyjnych, które spełniają wymogi w zakresie efektywności energetycznej. Wszystkie projekty finansowane przez UE można znaleźć przy pomocy narzędzia [Centrum danych efektywności energetycznej programu „Horyzont 2020”](#), które wyposażono w filtr do wyszukiwania projektów „budowlanych”.